

C-180/21. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2021. március 23.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Administrativen sad Blagoevgrad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. március 19.

Felperes:

VS

Alperes:

Inspektor v Inspektorata kam Visshia sadeben savet

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárás alapjául VS-nek az Administrativen sad Blagoevgrad (blagoevgradi közigazgatási bíróság, Bulgária) előtt az Inspektorat kam Visshia sadeben savet (a legfelsőbb igazságszolgáltatási tanács felügyeleti hatósága, a továbbiakban: IVSS) ellenőrének határozata ellen indított keresete szolgál, aki az IVSS – mint az érintetteknek a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletből (általános adatvédelmi rendelet) (HL 2016 L 199., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 314., 72. o.; HL 2018. L 127., 2. o.; HL 2021. L 74., 35. o.; a továbbiakban: 2016/679 rendelet) eredő jogainak megsértése esetén való védelmét ellátó felügyeleti hatóság – nevében járt el.

A felperes azon személyes adatai jogellenes kezelését kifogásolja, amelyeket a Rayonna prokuratura – Petrich (petrichi kerületi ügyészség, a továbbiakban: RP-Petrich) gyűjtött tőle sértetti minőségében. Ez az adatkezelés abban nyilvánul meg, hogy az RP-Petrich az adatokat ezt követően arra használta fel, hogy

ugyanazon nyomozás során ugyanazon cselekmény miatt nyomozást folytasson vele mint terhelttel szemben.

VS ezenkívül azt kifogásolja, hogy az RP-Petrich jogellenesen használta fel a személyes adatait egy olyan polgári eljárásban, amelyet VS a Prokuratura na Republika Bulgaria (a Bolgár Köztársaság ügyészsége, Bulgária) ellen indított, az RP-Petrich által folytatott nyomozás túlzott időtartama miatti kártérítés fizetése tárgyában. Az e második kifogással érintett személyes adatokat az ügyészség különböző ügyirataival kapcsolatban gyűjtötték, amelyek alapján azonban ezt követően – bűncselekmény hiányában – nem indítottak nyomozást. Ezeket a személyes adatokat bizonyítékként használták fel a polgári eljárásban az ügyészség kártérítési keresettel szembeni védekezésének alátámasztására, amely szerint a VS által elkövetett és az ügyészségi vizsgálat tárgyát képező cselekmények is hatással voltak VS egészségi állapotára.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke alapján a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítések: HL 2018. L 127., 7. o.; HL 2021. L 74., 39. o.; a továbbiakban: 2016/680 irányelv) 1. cikke (1) bekezdésének és a 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdése f) pontjának értelmezése

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Úgy kell-e értelmezni a [2016/680 irányelv] 1. cikkének (1) bekezdését, hogy a célok felsorolásában a „bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása” fogalmak egy általános cél alkotóelemeiként kerülnek felsorolásra?
- 2) Alkalmazandók-e a [2016/679 rendelet] rendelkezései a Bolgár Köztársaság ügyészségére a tekintetben, hogy egy személyre vonatkozó azon információkat, amelyeket az ügyészség a [2016/680 irányelv] 3. cikkének 8. pontja szerinti „adatkezelői” minőségében az e személyről bűncselekményre utaló jelek vizsgálata céljából összeállított ügyirattal kapcsolatban gyűjtött, az ügyirat összeállítására vonatkozó információ közzétételével vagy az ügyirat tartalmának rendelkezésre bocsátásával felhasználták az ügyészség mint polgári eljárásban részt vevő fél bíróság előtti védekezése keretében?

2.1 Az e kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni a [2016/679] rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontjában szereplő „jogos érdek” kifejezést, hogy az magában foglalja a valamely személyre vonatkozó olyan információk teljes vagy részleges közlését, amelyeket az e személyről bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése vagy a vádeljárás lefolytatása céljából összeállított ügyészégi ügyirattal kapcsolatban gyűjtöttek, ha e közlés az adatkezelő mint polgári eljárásban részt vevő fél védekezése céljából történik, és kizárt-e az érintett személy hozzájárulása?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és ítélezési gyakorlat

Rendelkezések

2016/680 irányelv

(1) preambulumbekendés, a (12) preambulumbekendés első mondata, (17) preambulumbekendés, a (21) preambulumbekendés első mondata, (29), (31) preambulumbekendés, a (34) preambulumbekendés harmadik és negyedik mondata

az 1. cikk (1) bekezdése, a 2. cikk (1) és (2) bekezdése, a 3. cikk 1., 2. pontja, 7. pontjának a) alpontja és 8. pontja, a 4. cikk (2) bekezdése és a 9. cikk (1) bekezdése

2016/679 rendelet

(4) preambulumbekendés, a (15) preambulumbekendés első és második mondata, (16) preambulumbekendés, a (45) preambulumbekendés első négy mondata, a (46) preambulumbekendés (a második mondat nélkül), az (50) preambulumbekendés első három mondata;

a 2. cikk (1) és (2) bekezdése, a 4. cikk 1., 2. és 7. pontja, a 6. cikk (1) bekezdésének f) pontja és a 10. cikk

A bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2012. október 25-i **2012/29/EU** európai parlamenti és tanácsi **irányelv** (HL 2012. L 315., 57. o.; a továbbiakban: 2012/29 irányelv)

Ítélezési gyakorlat

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

2020. április 2-i Ruska Federacija ítélet (C-897/19 PPU, EU:C:2020:262, 43. pont)

2019. május 8-i PI ítélet (C-230/18, EU:C:2019:383, 42. pont)

2018. december 19-i AREX CZ ítélet (C-414/17, EU:C:2018:1027, 34. pont)

2003. november 6-i Lindqvist ítélet (C-101/01, EU:C:2003:596, 40. és 42. pont)

2003. május 20-i Österreichischer Rundfunk és társai ítélet (C-465/00, C-138/01 és C-139/01, EU:C:2003:294, 42. pont)

2020. július 9-i Land Hessen ítélet (C-272/19, EU:C:2020:535, 68. pont)

M. Szpunar főtanácsnok C-439/19. sz. ügyre vonatkozó, 2020. december 17-i indítványa (C-439/19, EU:C:2020:1054, 53. és 55. pont)

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

2018. július 10-i Jehovan todistajat ítélet (C-25/17, EU:C:2018:551, 57. és 58. pont)

Nemzeti rendelkezések

Zakon za zashtita na lichnite danni (adatvédelmi törvény, a továbbiakban: ZZLD)

Az 1. cikke szerint a ZZLD szabályokat tartalmaz a természetes személyeknek a személyes adatok ügyészség és nyomozóhatóságok által bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében történő védelméről, beleértve a közrendet és a közbiztonságot fenyegető veszélyekkel szembeni védelmet és e veszélyek megelőzését (a továbbiakban: a bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos célok), valamint az IVSS-nek a személyes adatok ügyészség és nyomozóhatóságok általi kezelésének felügyelete keretében fennálló hatásköreiről.

A ZZLD 38b. cikke értelmében az érintett panaszt nyújthat be az IVSS-hez, amennyiben a személyes adatoknak az ügyészség és a nyomozóhatóságok által bűnözés elleni küzdelem céljából történő kezelése során megsértik a 2016/679 rendeletből és az e törvényből eredő jogait. A ZZLD 38c. cikke értelmében a 38b. cikk (1) bekezdése szerinti panaszt az IVSS ellenőre vizsgálja meg. Az ellenőr határozata ellen az Administrativnoprotsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv) alapján a határozat kézhezvételétől számított 14 napon belül keresetet lehet benyújtani.

A ZZLD 45. cikke szerint megengedett a személyes adatoknak az azokat eredetileg megszerző adatkezelő vagy más adatkezelő által az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő, a bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos más célból történő kezelése, amennyiben az adatkezelő jogosult személyes adatok e más célból történő kezelésére, és az e más célból történő kezelés az uniós jog vagy a Bolgár Köztársaság jogszabályai értelmében szükséges és arányos. Ezekben az esetekben

a 2016/679 rendeletet kell alkalmazni (a ZZLD 42. cikke). A ZZLD 45. cikke szerinti adatkezelés magában foglalhatja a közérdekből történő archiválást, az adatoknak a bűnözés elleni küzdelem céljából történő tudományos, statisztikai vagy történelmi felhasználását, amennyiben az érintettek jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciák állnak rendelkezésre.

E törvény 47. cikke értelmében az adatkezelőnek – a lehető legnagyobb mértékben – egyértelműen meg kell különböztetnie az érintettek különböző kategóriáira, mint például a gyanúsítottakra, elítélt elkövetőkre, sértettek, lehetséges tanúkra, a bűncselekményekre vonatkozó információkkal rendelkező személyekre és más harmadik személyekre vonatkozó személyes adatokat.

A ZZLD 49. cikke előírja, hogy a személyes adatok kezelése akkor jogszerű, ha az illetékes hatóság hatáskörének gyakorlásához a bűnözés elleni küzdelem céljából szükséges, és ha azt az uniós jog vagy az adatkezelés céljait és a kezelendő személyes adatok kategóriáit meghatározó jogszabályi rendelkezés előírja.

A ZZLD kiegészítő rendelkezései szerint az e törvényben szereplő fogalmak megfelelnek a 2016/679 rendelet 4. cikkében szereplő fogalommeghatározásoknak. A ZZLD az e rendeletet átültető intézkedéseket ír elő, és rögzíti a 2016/680 irányelvben előírt követelményeket.

A Bolgár Köztársaság alkotmánya

A Bolgár Köztársaság alkotmányának 127. cikke megállapítja az ügyészség kizárólagos hatáskörét a nyomozások irányítása és a közvérdra üldözendő bűncselekmények esetében a bűncselekmények elkövetői elleni vád és a bíróság előtti vádemelés tekintetében.

Nakazatelen kodeks (büntető törvénykönyv, a továbbiakban: NK)

Az NK 325. cikkének (1) bekezdése a „garázdaság” bűncselekményét különösen a közrendet durván megzavaró helytelen cselekmények megvalósításaként határozza meg.

Zakon za sadebnata vlast (a bíróságok szervezetéről szóló törvény)

A Zakon za sadebnata vlast (a bíróságok szervezetéről szóló törvény) 145. cikke előírja, hogy az ügyész személyesen végezhet vizsgálatot, vagy azzal más szerveket bízhat meg. A (2) bekezdés szerint az ügyész a vizsgálat eredményéről a kézhezvételtől számított egy hónapon belül határoz. A Bolgár Köztársaságnak a Zakon za sadebnata vlast (a bíróságok szervezetéről szóló törvény) 145. cikke (2) bekezdésének alkalmazásáról szóló **Ukazaniya na Glavniya prokurorja (főügyészi utasítások)** értelmében a vizsgálat peren kívüli tevékenység, és az e bekezdés szerinti határidők iránymutató jellegűek.

Pravilnik za administratsiata na prokuraturata na Republika Bulgaria, izdaden ot Visshia sadeben savet (a Bolgár Köztársaság ügyészségi szervezetének a legfelsőbb igazságszolgáltatási tanács által elfogadott alapokmánya)

Ezen alapokmány 67. cikke szerint a szervezeti egységeknél, különösen a regionális és kerületi ügyészségeknél iktatási és kiadmányozási nyilvántartásokat és más dokumentumjegyzékeket vezetnek, valamint egységes ügyészségi információs rendszert tartanak fenn.

Ezen alapokmány 68. cikke értelmében az újonnan érkezett, sorszámmal ellátott dokumentumokat bejegyzik az iktatási nyilvántartásba, és a már meglévő ügyiratokkal kapcsolatban beérkező dokumentumokat a megfelelő helyen feljegyzik az iktatási nyilvántartásban és új szám kiadása nélkül csatolják az ügyiratokhoz.

Az alapokmány 71. cikke szerint a lezárt ügyiratokat archiválják, és azok kikérhetők, ha az ügyészek tevékenységéhez szükségesek. Amennyiben ennek technikai lehetősége fennáll, az ügyiratokban és a büntetőeljárás iratai között szereplő valamennyi határozatot és dokumentumot elektronikusan is el kell készíteni.

Az Administrativnoprotsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv)

Az Administrativnoprotsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv) 145. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a közigazgatási aktusok a jogszerűségük tekintetében bíróság előtt megtámadhatók.

Grazhdanski protsesualen kodeks (polgári perrendtartás)

A Grazhdanski protsesualen kodeks (polgári perrendtartás) 154. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a felekre hárul a követelést megalapozó tények és a saját kifogásaik bizonyításának terhe.

Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állam és az önkormányzatok kárfelelősségéről szóló törvény)

A Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állam és az önkormányzatok kárfelelősségéről szóló törvény, a továbbiakban: ZODOV) 26. cikke előírja, hogy az állam felelős az eljárásoknak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE) 6. cikkének (1) bekezdése szerinti észszerű időn belül történő lefolytatásához való jog megsértésével az állampolgároknak és a jogi személyeknek okozott károkért.

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 Az alapeljárás felperese 2020. március 12-én panaszt nyújtott be az IVSS-hez.
- 2 Az IVSS előtt hivatkozott első jogalap a felperes azon személyes adatainak jogellenes kezelésére vonatkozik, amelyeket az RP-Petrich az ügyészség 1548/2013. sz. ügyiratával kapcsolatban, a Rayonno upravlenie „Politsia” – Petrich (petrichi kerületi rendőrség, a továbbiakban: RUP-Petrich) 252/2013. sz. nyomozása során gyűjtött, amelynek keretében a felperes az NK 325. cikkének (1) bekezdése szerinti cselekmény sértettje volt. A felperes szerint a személyes adatainak az RP-Petrich általi jogellenes kezelése abban nyilvánul meg, hogy az RP-Petrich ezen adatokat, amelyeket a 252/2013. sz. nyomozás során tőle mint sértettől gyűjtött, ezt követően arra használta fel, hogy ugyanazon nyomozás során ugyanazon cselekmény miatt, amelyet az NK 325. cikkének (2) bekezdése szerinti bűncselekményként vizsgáltak, nyomozást indítson a felperessel mint terhelttel szemben.
- 3 Az IVSS előtt hivatkozott második jogalap a felperes azon személyes adatainak jogellenes kezelésére vonatkozik, amelyeket az ügyészség 517/2016., 1872/2016., 2217/2016. és 1870/2016. sz. ügyirataival kapcsolatban gyűjtöttek. Ez az adatkezelés abban nyilvánul meg, hogy az RP-Petrich illetékes ügyésze az Okrazhen sad Blagoevgrad (blagoevgradi regionális bíróság, Bulgária) előtt folyamatban lévő, 144/2018. sz. polgári eljárásban az ezen ügyiratokban szereplő információkra hivatkozott. E polgári eljárás alapjául a felperes által a Bolgár Köztársaság ügyészsége ellen a ZODOV 26. cikke szerint indított kereset szolgált.
- 4 Az első jogalapot illetően az IVSS ellenőre megállapítja, hogy az 1548/2013. sz. ügyiratot az RP-Petrich ügyészenek 2013. május 18-i határozatával ismeretlen tettesre és a felperesre mint sértettre vonatkozóan állították össze.
- 5 A nyomozás arra irányul, hogy 2013. április 18-án 23 óra körül egy büfében (lakókocsi) ismeretlen tettes más személyekkel együtt állítólag megütötte VS-t.
- 6 A 2018. április 4-i határozattal VS-t a 252/2013. sz. nyomozás során, amelynek keretében addig sértettként kezelték, az NK 325. cikkének (1) bekezdése szerinti bűncselekmény terheltjeként eljárás alá vonták. E határozatot megtámadták az Okrazhna prokuratura – Blagoevgrad (blagoevgradi regionális ügyészség, Bulgária) előtt, amely helyben hagyta a határozatot.
- 7 2019. október 14-én az RP-Petrich ügyésze vádat emelt a felperessel, valamint nyolc további személlyel szemben, a Rayonen sad – Petrich (petrichi kerületi bíróság, Bulgária) előtt folyamatban lévő büntetőeljárást azonban a bíróság a 2020. november 10-i végzéssel a büntetőjogi felelősségnek az elévülési idő törvény által előírt abszolút felső határának elteltét követő megszűnése miatt valamennyi vádlott tekintetében – beleértve az alapeljárás felperesét is – megszüntette.

- 8 A 2020. március 12-i panasz második jogalapját illetően az IVSS ellenőre a következőket állapítja meg.
- 9 Az RP-Petrich 517/2016. sz. ügyészségi ügyiratát 2016. április 5-én a VS elleni feljelentés alapján állították össze. 2016. május 11-én az illetékes ügyész úgy határozott, hogy – bűncselekményre utaló jel hiányában – nem indít nyomozást.
- 10 A RP-Petrich 1870/2016. sz. ügyészségi ügyiratát 2016. október 26-án négy személy, köztük VS elleni feljelentés alapján állították össze. 2017. február 22-én az illetékes ügyész úgy határozott, hogy – bűncselekményre utaló jel hiányában – nem indít nyomozást, amit az Okrazhna prokuratura – Blagoevgrad (blagoevgradi regionális ügyészség) helybenhagyott.
- 11 A RP-Petrich 1872/2016. sz. ügyészségi ügyiratát 2016. október 26-án négy személy, köztük VS elleni feljelentés alapján állították össze. 2017. február 22-én az RP-Petrich illetékes ügyésze úgy határozott, hogy – bűncselekményre (közvádra üldözendő bűncselekményre) utaló jel hiányában – nem indít nyomozást.
- 12 Az Okrazhen sad – Blagoevgrad (blagoevgradi regionális bíróság) előtt a VS által a Bolgár Köztársaság ügyészsége ellen indított polgári perben 2018. október 15-én tartott tárgyaláson az RP-Petrich ügyésze az RP-Petrich 517/2016. és 1872/2016. sz. ügyiratainak csatolását kérte. Az ügyész kérelme a VS által a 252/2013. sz. nyomozás túlzott időtartama miatt érvényesített, kártérítés fizetése iránti követeléssel szembeni védekezésre irányul azáltal, hogy bizonyítékot szolgáltatnak arra vonatkozóan, hogy a VS által elkövetett és a RUP-Petrich és az RP-Petrich által vizsgált cselekmények is hatással voltak VS egészségi állapotára.
- 13 A 2018. október 15-i végzéssel az Okrazhen sad – Blageovgrad (blageovgradi regionális bíróság) ebben a polgári eljárásban arra kötelezte az RP-Petrichet, hogy nyújtsa be az 517/2016. és 1872/2016. sz. ügyészségi ügyiratok tartalmának hiteles másolatát.
- 14 2020. június 22-án az IVSS ellenőre, QR határozatot hozott VS 2020. március 12-i panasz tárgyában, amely határozattal szemben az alapeljárásban keresetet indítottak.
- 15 Az ellenőr a panaszt VS első jogalapja tekintetében – amely arra vonatkozott, hogy VS személyes adatainak az 1548/2013. sz. ügyészségi ügyiratban történő kezelése során megsértették a ZZLD 42. cikkének (2) bekezdését – mint megalapozatlant, a második jogalap tekintetében pedig – amely arra vonatkozott, hogy VS személyes adatainak az 517/2016., 1870/2016., 1872/2016., 1872/2016. és 2217/2016. sz., az Okrazhen sad – Blagoevgrad (blagoevgradi regionális bíróság) előtti polgári eljárásban bizonyítékként csatolt ügyészségi ügyiratokban történő kezelése során megsértették a ZZLD és a 2016/679 rendelet rendelkezéseit – mint elfogadhatatlant elutasította.

- 16 2020. július 31-én VS az alapeljárás alapjául szolgáló keresetet nyújtotta be az Administrativen sad – Blagoevgradhoz (blagoevgradi közigazgatási bíróság) az IVSS ellenőre, QR 2020. június 22-i határozatával szemben.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 17 Keresetében VS arra hivatkozik, hogy a nemzeti felügyeleti hatóság megsértette a ZZLD 49. cikkét, a 2016/680 irányelvet és a 2016/679 rendeletet.
- 18 A felperes különösen arra hivatkozik, hogy az illetékes ügyész a 252/2013. sz. nyomozás során jogellenesen kezelte a rá mint sértettre vonatkozó személyes adatait abból a célból, hogy – a felperest mint „áldozatot” a 2012/29 irányelv alapján megillető jogok és a 2016/680 irányelvben rögzített elvek megsértésével – ugyanazon eljárásban nyomozást folytasson a felperessel mint terhelttel szemben, azaz az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő más célból.
- 19 Ezenkívül a felperes azt kifogásolja, az RP-Petrich 517/2016., 1870/2016. és 1872/2016. sz. ügyészségi ügyirataival kapcsolatban gyűjtött személyes adatokat jogellenesen – a 2016/679 rendeletben rögzített elvek megsértésével az adatgyűjtés céljától eltérő más célból – kezelték, mégpedig azt követően, hogy az RP-Petrich úgy határozott, hogy nem indít nyomozást. Másodlagosan a felperes azt kéri, hogy a kérdést előterjesztő bíróság terjesszen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet az Európai Unió Bírósága elé a 2016/680 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének és az Európai Unió Alapjogi Chartája 4. és 50. cikkének értelmezése tárgyában.
- 20 Az alapeljárás alperese, az IVSS ellenőre megerősíti az alapeljárásban vitatott, a panaszt elutasító határozat indokolását.
- 21 Közelebbről, a ZZLD 42. cikkében és a 2016/680 irányelv rendelkezéseiben, amelyek lehetővé teszik a személyes adatoknak az illetékes nemzeti hatóságok általi kezelését, a bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos célok nincsenek csoportokra „osztva”. Jóllehet a ZZLD 47. cikke értelmében különbséget tesznek az érintettek kategóriái között, ebből nem következik, hogy a személyes adataik kezelésének célja eltérő, sem pedig az, hogy az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő más célból történő „jogellenes további adatkezelésnek” minősülhet, ha valamely személy olyan személyes adatait, amelyeket tőle „sértetti” minőségében gyűjtöttek, a nyomozás vele mint „terhelttel” szembeni megindítása céljából kezelik.
- 22 Az alapeljárás felperesének a lezárt ügyészségi ügyiratokkal kapcsolatban gyűjtött személyes adatainak kezelését illetően a felügyeleti hatóság arra hivatkozik, hogy az IVSS elé terjesztett panaszban kifejtett megfontolások nem támasztják alá a 2016/679 rendelet VS által hivatkozott megsértését.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságáról

- 23 Az alapeljárás elsődlegesen a 2016/680 irányelv és a 2016/679 rendelet rendelkezéseinek alkalmazására vonatkozik, ami e rendelkezéseknek az Európai Unió Bírósága általi, az alapeljárásban fennálló körülmények tekintetében történő értelmezését teszi szükségessé.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság hangsúlyozza, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az uniós jognak a nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez szükséges valamennyi szabályának értelmezésére vonatkozóan (Ruska Federacija ítélet [C-897/19 PPU], PI ítélet, [C-230/18], AREX CZ ítélet [C-414/17]). A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a 2016/680 irányelv a személyes adatok védelmének átfogó rendszerét írja elő, hatálya kiterjed a személyes adatok bűnüldöző hatóságok általi kezelésére, és nem korlátozódik az ilyen adatok tagállamok közötti cseréjére.
- 25 Az „olyan tevékenységek, amelyek az uniós jog hatályán kívül esnek” kifejezéssel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a Bíróság a Lindqvist ítéletben (C-101/01) leszögezte, hogy ezt a kifejezést nem lehet úgy értelmezni, hogy minden egyes esetben vizsgálni kell, hogy a szóban forgó konkrét tevékenység közvetlenül érinti-e a tagállamok közötti szabad mozgást, az Österreichischer Rundfunk ítéletben (C-465/00) pedig tisztázta, hogy az uniós jog alkalmazása nem függhet attól, hogy megfelelő összefüggés áll-e fenn az EK-Szerződés által biztosított alapvető szabadságok gyakorlásával. A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Bíróság a Land Hessen ítéletben (C-272/19) megerősítette, hogy ezt a fogalommeghatározást megszorítóan kell értelmezni. Végül a kérdést előterjesztő bíróság különösen a főtanácsnok C-439/19. sz. ügyre vonatkozó indítványára hivatkozik, amely szerint „a »büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak a [2016/679 rendelet] 6. cikkének (1) bekezdése alapján történő kezelése« nem rendelkezhet olyan járulékos funkcióval, amely a Chartát jellemzi” (53. pont).

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciája

- 26 A ZZLD jogorvoslati lehetőséget ír elő természetes személyek számára a személyes adatoknak a 2016/679 rendelet szerinti kezelésével, valamint az ilyen adatoknak az illetékes hatóságok által a bűnözés elleni küzdelem céljából történő kezelésével összefüggésben.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

- 27 A kérdést előterjesztő bíróságnak az alapeljárásban vizsgálnia kell, hogy személyes adatok jogellenes kezelésének minősül-e a felperesnek a 252/2013. sz. nyomozás keretében tőle sértetti minőségében gyűjtött személyes adatainak abból

a célból történő további felhasználása, hogy ugyanazon nyomozás során nyomozást indítsanak a felperessel szemben.

- 28 A Bolgár Köztársaság ügyészsége a 2016/680 irányelv 3. cikke 7. pontjának a) alpontja értelmében vett „illetékes hatóság” és az ezen irányelv 3. cikkének 8. pontja értelmében vett „adatkezelő”. Valamely személyre vonatkozó információk nyomozás keretében történő gyűjtése a 2016/680 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, és ezek az információk ezen irányelv 3. cikkének 1. pontja értelmében vett „személyes adatoknak” minősülnek.
- 29 Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő más célból történő adatkezelésnek minősül-e, ha valamely személynek a tőle sértetti minőségében nyomozás során gyűjtött személyes adatait ugyanazon adatkezelő az e személlyel szembeni nyomozás megindítása céljából kezeli, amennyiben figyelembe vesszük az irányelv (31) preambulumbekzdését: „[...] amennyire lehetséges és kivitelezhető[,] egyértelműen különbséget kell tenni az érintettek különböző kategóriáihoz tartozó személyes adatok között, így a bűncselekmények elkövetésével gyanúsított [...] személyekre [...] [és] az áldozatokra [vonatkozó személyes adatok között]”.
- 30 Ebben az összefüggésben, mivel a 2016/680 irányelv (29) preambulumbekzdésében és 4. cikkének (2) bekezdésében személyes adatoknak az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő, az ezen irányelv hatálya (az 1. cikk (1) bekezdése) alá tartozó más célból történő kezeléséről van szó, a kérdést előterjesztő bíróság szükségesnek tartja az arra vonatkozó kérdést, hogy az 1. cikk (1) bekezdésében szereplő felsorolás – „bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása” – egy általános cél egyes alkotóelemeire vonatkozik-e, vagy különböző célok felsorolásaként értelmezendő.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

- 31 Az alapeljárás felperesének második jogalapja arra vonatkozik, hogy a Bolgár Köztársaság ügyészsége „jogellenesen kezelte” a felperes azon személyes adatait, amelyeket a felperesről vezetett, nyomozás megindítása nélkül lezárt ügyészégi ügyiratokkal kapcsolatban gyűjtöttek. A személyes adatokat bizonyítékként csatolták a felperes által a Bolgár Köztársaság ügyészsége ellen a ZODOV szerinti kártérítés megfizetése iránt indított polgári eljárásban.
- 32 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt azt vizsgálja, hogy azon információknak az adatkezelő által a polgári bíróság részére történő továbbítása, hogy ügyiratokat állítottak össze a felperesről és ezeket lezárták, vagy ezen ügyiratok tartalmának a polgári bíróság részére történő rendelkezésre bocsátása a 2016/679 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó, e rendelet 4. cikkének 1. és 2. pontja értelmében vett „személyes adatok” „kezelésének” minősül-e. Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság azt vizsgálja, hogy az alapeljárás körülményei között a személyes adatok továbbítása a 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett jogszerű

adatkezelésnek minősül-e, tekintettel arra, hogy az ügyészség félként vesz részt a polgári perben, és jogosult valamennyi perbeli jogalap és bizonyíték előterjesztésére.

- 33 A kérdést előterjesztő bíróság a következő megfontolásokra hivatkozik.
- 34 A 2016/680 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos valamely célból, azonban az irányelvben meghatározott céloktól eltérő más célból gyűjtött személyes adatok kezelésére a 2016/679 rendelet alkalmazandó.
- 35 A 2016/679 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében előírt feltétel tekintetében, amely szerint e rendeletet alkalmazni kell a valamely nyilvántartási rendszer részét képező személyes adatok kezelésére, a kérdést előterjesztő bíróság a Jehovan todistajat ítéletre (C-25/17) hivatkozik, amelyben a Bíróság leszögezi, hogy „az a követelmény, amely szerint a személyes adatok összességét »rendszerezni [kell] az egyénekhez kapcsolódó meghatározott szempontok szerint«, kizárólag annak lehetővé tételére irányul, hogy a valamely személlyel kapcsolatos adatokat könnyen vissza lehessen keresni”, és hogy nem lehet arra következtetni, hogy a szóban forgó személyes adatoknak „kartotékokban, különleges listákban, vagy a keresést szolgáló más rendszerben kellene szerepelniük”.
- 36 Törvényes feladatainak ellátása során az ügyészség az Ukazaniето otnosno prilaganeto na chlen 145, alineya 2 ot Zakona za sadebnata vlast (a bíróságok szervezetről szóló törvény 145. cikke (2) bekezdésének alkalmazására vonatkozó utasítás) szerinti peren kívüli tevékenységnek minősülő vizsgálatokat folytathat le. Az ügyészség ügyirataiban szereplő személyekre vonatkozó adatokat a bűnözés elleni küzdelem céljából gyűjtik, és az iratokat archiválják, ha nem indul nyomozás.
- 37 A fenti megfontolásokra és a 2016/679 rendelet 10. cikkére tekintettel a valamely személyre vonatkozó információ – függetlenül attól, hogyan van rendszerezve – a rendelet 2. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, amennyiben azt az ügyészség valamely olyan ügyiratával kapcsolatban gyűjtötték, amelyet az e személlyel szembeni feljelentés alapján állítottak össze. Ezenkívül az ügyészség valamely ügyiratával kapcsolatban gyűjtött információt a Bolgár Köztársaság ügyészségének elektronikus adatbázisában tárolják, így lehetséges az érintett azonosítása.
- 38 Az Európai Unió Bíróságának az uniós jog értelmezésére vonatkozó hatáskörére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2016/679 rendelet 4. cikkének 1. és 2. pontja értelmében már „személyes adatok” e rendelet 2. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó „kezelésének” minősül-e, ha az adatkezelő tájékoztatja a polgári bíróságot arról, hogy az ügyészség ügyiratokat állított össze a felperesről és ezeket lezárta, vagy ha ezen információkat a polgári bíróság rendelkezésére bocsátja.

- 39 A polgári per keretében azon információra való hivatkozás, hogy az ügyészség ügyiratot állított össze az alapeljárás felpereséről, az információgyűjtés céljától eltérő más célból történik. Ez felveti ezen információnak a 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében vett „jogszerű kezelésére” vonatkozó kérdést.
- 40 A Bolgár Köztársaság ügyészsége az ellene indított keresettel szembeni védekezés céljából továbbította a felperesről összeállított ügyészségi ügyiratokra vonatkozó információt. A polgári perben részt vevő félként az ügyészség jogosult valamennyi perbeli jogalap és bizonyíték előterjesztésére, és a nemzeti polgári perrendtartás szerint a polgári eljárásban megengedett az ügyészségi ügyiratok bizonyítékként történő csatolása iránti kérelem.
- 41 A ZZLD 45. cikke előírja, hogy megengedett a személyes adatoknak az azokat eredetileg megszerző adatkezelő által az adatgyűjtés céljától eltérő, a bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos másik célból történő kezelése, amennyiben az adatkezelő az uniós jog vagy a Bolgár Köztársaság jogszabályai alapján jogosult személyes adatok ilyen célból történő kezelésére, és az e más célból történő kezelés az uniós jog vagy a Bolgár Köztársaság jogszabályai értelmében szükséges és arányos.
- 42 Ugyanakkor, amint azt a 2016/679 rendelet (50) preambulumbekkezdése rögzíti, a személyes adatoknak az adatgyűjtés eredeti céljától eltérő más célból történő további kezelése akkor megengedett, ha ez az adatkezelés összeegyeztethető azokkal a célokkal, amelyekre a személyes adatokat eredetileg gyűjtötték. A kérdést előterjesztő bíróság abból indul ki, hogy a 6. cikk (1) bekezdésének c), d) és e) pontja szerinti eset nyilvánvalóan nem áll fenn.
- 43 A bíróság rámutat arra, hogy a 2016/679 rendelet 10. cikkének hatályát e rendelet (4) preambulumbekkezdésével összhangban az alapvető jogok társadalomban betöltött szerepének figyelembevételével kell meghatározni. Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) úgy véli, hogy egy rendőrségi jelentésben szereplő, olyan cselekményekre vonatkozó információk, amelyek miatt az érintettet nem ítélték el, az EJEE 8. cikkének hatálya alá tartoznak, amennyiben azokat egy másik büntetőeljárásban benyújtják (EJEB, 2008. november 18., Cemalettin Canli kontra Törökország ítélet, 22427/04. sz., 33. és 42–43. §), és hogy a magánélethez való jog megsértésének minősül valamely személyre vonatkozó információknak elítélt személyekről, vádlottakról és sértettekről vezetett rendőrségi adatbázisban való olyan tárolása, amely az érintettek személyazonosságára vonatkozó következtetések levonását teszi lehetővé (EJEB, 2014. szeptember 18., Brunet kontra Franciaország ítélet, 21010/10. sz., 42–45. §). A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra is, hogy az érintettnél egy bűnügyi nyomozás során elrendelt telefonhívás-rögzítéseket ezt követően jogellenes használták fel fegyelmi eljárás keretében, miután úgy határoztak, hogy nem kerül sor büntetőeljárás megindítására (EJEB, 2016. június 7., Karabeyoglu kontra Törökország ítélet, 30083/10. sz., 117–121. §).

- 44 Mivel a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint arról a kérdéstről van szó, hogy az adatvédelem összeegyeztethető-e az adatkezelő mint a bírósági eljárásban részt vevő fél jogaival, a kérdést előterjesztő bíróság úgy határoz, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján a Bírósághoz fordul.

MUNKADOKUMENTUM